

W PROSTOCIE TKWI SIŁA

Rozmówki włoskie

dla
bystrzaków

Zdobądź
dostęp do podstawowych
informacji

Opanuj zestaw
„słówek do zapamiętania”

Poznaj zapis fonetyczny
i przejdź od razu
do rozmowy

Tytuł oryginału: Italian Phrases For Dummies

Tłumaczenie: Anna Szczególska

ISBN: 978-83-283-3343-7

Original English language edition Copyright © 2004 by Wiley Publishing, Inc., Indianapolis, Indiana
All rights reserved including the right of reproduction in whole or in part in any form. This translation published by arrangement with John Wiley & Sons, Inc.

Oryginalne angielskie wydanie © 2004 by Wiley Publishing, Inc., Indianapolis, Indiana.
Wszelkie prawa, włączając prawo do reprodukcji całości lub części w jakiegokolwiek formie, zarezerwowane. Tłumaczenie opublikowane na mocy porozumienia z John Wiley & Sons, Inc.

Translation copyright © 2018 by Helion SA

Wiley, the Wiley Publishing logo, For Dummies, Dla Bystrzaków, the Dummies Man logo, A Reference for the Rest of Us!, The Dummies Way, Dummies Daily, The Fun and Easy Way, Dummies.com, and related trade dress are trademarks or registered trademarks of John Wiley and Sons, Inc. and/or its affiliates in the United States and/or other countries. Used by permission.

Wiley, the Wiley Publishing logo, For Dummies, Dla Bystrzaków, the Dummies Man logo, A Reference for the Rest of Us!, The Dummies Way, Dummies Daily, The Fun and Easy Way, Dummies.com, i związana z tym szata graficzna są markami handlowymi John Wiley and Sons, Inc. i/lub firm stowarzyszonych w Stanach Zjednoczonych i/lub innych krajach. Wykorzystywane na podstawie licencji.

All rights reserved. No part of this book may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying, recording or by any information storage retrieval system, without permission from the Publisher.

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Autor oraz Wydawnictwo HELION dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz Wydawnictwo HELION nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Materiały graficzne na okładce zostały wykorzystane za zgodą Shutterstock Images LLC.

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres

<http://dlabystrzakow.pl/user/opinie/rowlby>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydawnictwo HELION

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel. 32 231 22 19, 32 230 98 63

e-mail: dlabystrzakow@dlabystrzakow.pl

WWW: <http://dlabystrzakow.pl>

Printed in Poland.

- Kup książkę
- Poleć książkę
- Oceń książkę

- Księgarnia internetowa
- Lubię to! » Nasza społeczność

Spis treści

0 autorkach	9
Wstęp	11
O książce	11
Konwencje zastosowane w książce	12
Naiwne założenia	13
Ikony wykorzystywane w książce	13
Od czego by tu zacząć	14
Rozdział 1: Jak to powiedzieć po włosku?	15
Przecież już znasz trochę język włoski!	16
Słowa, które brzmią podobnie	17
Popularne wyrażenia i zwroty	17
Podstawy wymowy	18
Samogłoski „a” oraz „u”	19
Samogłoska „i”	19
Spółgłoski	19
Prawidłowe akcentowanie wyrazów	23
Rozdział 2: Gramatyka na diecie. Tylko podstawy	25
Konstruowanie zdań pojedynczych	25
Rodzaj gramatyczny (rodzajniki i przymiotniki)	27
Rodzajniki określone dla rzeczowników rodzaju żeńskiego	27
Rodzajniki określone dla rzeczowników rodzaju męskiego	28
Rodzajniki nieokreślone dla rzeczowników rodzaju żeńskiego	28
Rodzajniki nieokreślone dla rzeczowników rodzaju męskiego	29
Przymiotniki	29

O zaimkach słów kilka	31
Zaimki osobowe	31
Zaimki osobowe w funkcji dopełnienia bliższego	32
Zaimki osobowe w funkcji dopełnienia dalszego	33
Na „ty” i na „pan/pani”	34
Zaimki pytające	35
Wprowadzenie do czasowników regularnych i nieregularnych	37
Czasowniki regularne	37
Czasowniki nieregularne	39
Wprowadzenie do czasów prostych:	
czas przeszły, teraźniejszy i przyszły	41
Czas przeszły	41
Czas teraźniejszy	43
Czas przyszły	43

Rozdział 3: Liczbowy zawrót głowy: liczenie na wiele sposobów 45

Liczebniki główne	45
Liczebniki porządkowe	48
Określanie czasu	49
Cztery pory roku	49
Dekady	49
Miesiące	50
Dni tygodnia	50
Pory dnia	51
Punktualność	51
Adresy i numery telefonów	52
Nazwy ulic	53
Opis mieszkania	53
Czasownik vivere i abitare	54
Money, money, money	55
W banku	55
W świecie kantorów i kart	56

Rozdział 4: Zawieranie znajomości i krótkie pogawędki 59

Przegląd popularnych zwrotów powitalnych i pożegnalnych	59
Na „ty” czy na „pan/pani”?	60
W odpowiedzi na pozdrowienie	61
Precyzowanie terminu kolejnego spotkania	62
Pytanie o znajomość innych języków	63
Słucham, proszę?	64
Zawieranie znajomości	64
Przedstawianie się	64
Przedstawianie innych osób	65

Zawieranie znajomości	67
Rozmowy o pochodzeniu	67
Być, pozostawać, przebywać: opisywanie rzeczywistości za pomocą czasowników essere i stare	71
Mówienie o sobie i swojej rodzinie	73
Rozmowy o pogodzie	74
Rozdział 5: Delektuj się jedzeniem i piciem	77
Rozkosze podniebienia all'italiana	77
ABC jedzenia na mieście	80
Rezerwowanie stolika	80
Płacenie za posiłek	81
Śniadanie	82
Obiad	83
Delektuj się włoskimi zupami i makaronem	84
Czasowniki prendere i volere	85
Zamawianie z menu	86
Deser	87
Rozdział 6: Kupuj do upadłego	89
Co nieco o sklepach	90
Rozmowa z obsługą sklepu	91
Włoskie rozmiary	92
Kolory i materiały	93
Dobór dodatków	94
Stylowe obuwie	94
Zakupy żywnościowe	95
Mięso	95
Owoce morza	96
Warzywa i owoce	96
Pieczywo	98
Płacenie za zakupy	99
Rozdział 7: Czas wolny	101
Rozrywki kulturalne	101
Wyjście do kina	103
Wyjście do teatru	104
Wyjście na koncert	104
Zaproszenie do wspólnego spędzenia czasu	105
Aktywny wypoczynek	107
Na łonie natury	107
Wycieczki krajoznawcze	109
Sport	109

Rozdział 8: W pracy	113
Rozmowy na tematy zawodowe	113
Popularne zawody	114
Czynnik ludzki	115
Sprzęt biurowy	115
Pogaduchy przez telefon	116
Korzystanie z telefonu publicznego	117
Rozmowy telefoniczne — towarzyskie i nie tylko	118
Proszenie do telefonu i zostawianie wiadomości	119
 Rozdział 9: W podróży: transport	 121
Na lotnisku	121
Odprawa	121
W oczekiwaniu na wejście na pokład	122
Po wylądowaniu	123
Wynajem samochodu	124
Podróżowanie środkami komunikacji publicznej	125
Wzywanie taksówki	125
Podróż pociągiem	126
Podróż autobusem lub tramwajem	126
Pytanie o drogę	127
Pytanie o konkretne miejsca	128
Kierunki	129
Pytanie o odległość	130
Czasowniki ruchu	131
Miejsca, których być może będziesz szukał	133
 Rozdział 10: Spokojna głowa o nocleg	 135
Rezerwowanie noclegu	135
W hotelowej recepcji	137
Liczba mnoga i zaimki	140
Gdy jeden to za mało	140
Zaimki osobowe	142
 Rozdział 11: Nagłe wypadki	 145
Kłopoty z samochodem	146
Rozmowy z lekarzami	147
Okradziono mnie! Co robić i mówić, gdy przyjedzie policja	151
Gdy potrzebny jest prawnik	152

Rozdział 12: Dziesięć ulubionych włoskich wyrażen i zwrotów 155

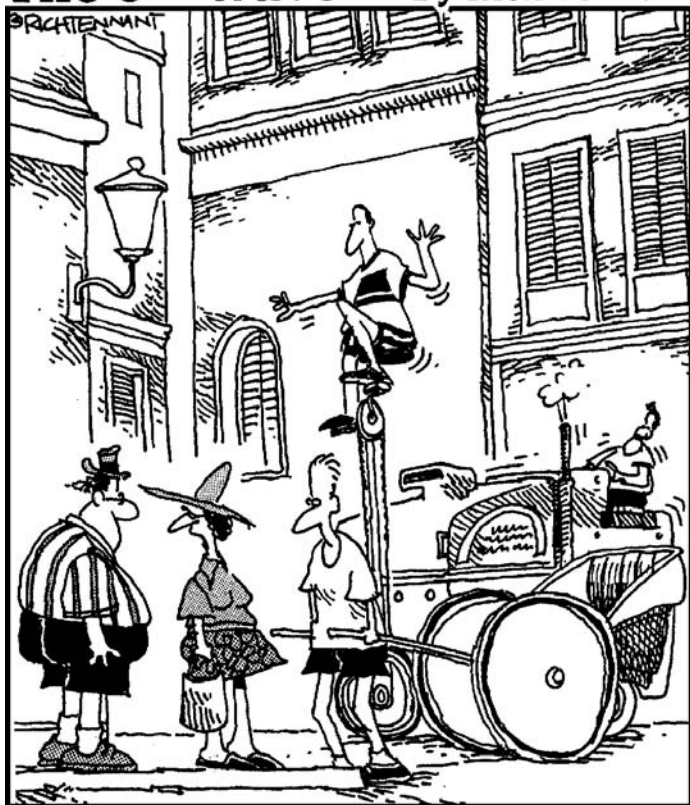
Mamma mia!	155
Che bello!	156
Uffa!	156
Che ne so!	156
Magari!	156
Ti sta bene!	156
Non te la prendere!	157
Che macello!	157
Non mi va!	157
Mi raccomando!	157

Rozdział 13: Dziesięć wyrażen i zwrotów, dzięki którym wezmą Cię za Włocha 159

In bocca al lupo!	159
Acqua in bocca!	160
Salute!	160
Macché!	160
Neanche per sogno!	160
Peggio per te!	160
Piantala!	161
Vacci piano!	161
Gatta ci cova!	161
Sono nel pallone	161

The 5th Wave

By Rich Tennant

Wezwałeś już riksze, monocyklistę
i Zamboni. Doprawdy szkoda,
że nie nauczyłeś się, jak jest
po włosku taksówka

- » Jak się przywitać i przedstawić
- » Opis miejsc
- » Opowiadanie o sobie i rodzinie
- » Pogawędki o pogodzie

Rozdział 4

Zawieranie znajomości i krótkie pogawędki

Podczas kontaktów z ludźmi z innych krajów i kultur wiedza na temat tego, jak się przywitać i pożegnać, jest bardzo przydatna. W tym rozdziale wyjaśnimy, jak to robić w języku włoskim, a także w jaki sposób wzbogacić pozdrowienie krótką, uprzejmą pogawędką.

Przegląd popularnych zwrotów powitalnych i pożegnalnych

Na dobry początek chcielibyśmy zaznajomić Cię z najpopularniejszymi formami pozdrowień w języku włoskim. Zobrazowaliśmy je przykładami:

- » **Ciao!** (*cza-o*) (Cześć) — zwrot nieformalny
Ciao Claudio! (*cza-o klau-djo*) (Cześć Claudio!)
- » **Salve!** (*sal-we*) (Cześć; Czołem; Witam) — zwrot neutralny
Salve ragazzi! (*sal-we ra-gac-ci*) (Czołem, chłopaki!)

Salve to forma wywodząca się z łaciny. Pozdrowieniem tym często posługiwali się Rzymianie za czasów Cezara.

- ▶ **Buongiorno / Buon giorno** (buon-dżor-no) (Dzień dobry) — zwrot formalny

Buongiorno signora Bruni! (buon-dżor-no si-nio-ra bru-ni) (Dzień dobry, pani Bruni!)

Buongiorno to najbardziej oficjalna forma pozdrowienia. W razie wątpliwości zawsze się nią posługuj. **Buongiorno** oznacza również „do widzenia”. Zwrot ten często słyszymy, opuszczając sklep.

- ▶ **Buonasera / Buona sera** (buo-na-se-ra) (Dobry wieczór) — zwrot formalny

Buonasera signor Rossi! (buo-na-se-ra si-nior ros-si) (Dobry wieczór, panie Rossi!)

Zwrotem tym posługujemy się po godzinie 17 jesienią i zimą oraz po godzinie 18 wiosną i latem, zarówno przy powitaniu, jak i przy pożegnaniu. Zwracaj tylko uwagę na porę dnia! Jeśli masz wątpliwości, mów **buongiorno**, jeśli jeszcze słońce nie zaszło.

- ▶ **Buonanotte** (buo-na-not-te) (Dobranoc)

Buonanotte amici. (buo-na-not-te a-mi-czi) (Dobranoc, przyjaciele!)

- ▶ **Buona giornata!** (buo-na dżor-na-ta) (Miłego dnia!)

Zwrotem tym często posługujemy się przy pożegnaniu lub na zakończenie rozmowy telefonicznej.

- ▶ **Buona serata!** (buo-na se-ra-ta) (Miłego wieczora!)

Podobnie jak **buona giornata**, zwrotem **buona serata** posługujemy się przy pożegnaniu lub na zakończenie rozmowy telefonicznej. Jedyna różnica polega na tym, że — wedle włoskiego zwyczaju — tego ostatniego używamy po zachodzie słońca.

- ▶ **Addio** (ad-di-jo) (Do widzenia; Żegnaj)

Addio amore mio! (ad-di-jo a-mo-re mi-o) (Żegnaj, miłości moja!)

Zwrot **addio** jest bardziej literacki aniżeli potoczny. Oznacza to, że częściej posługujemy się nim w piśmie, a rzadziej w mowie.

- ▶ **Arrivederci** (ar-ri-we-der-czi) (Do zobaczenia)

Arrivederci signora Eva! (ar-ri-we-der-czi si-nio-ra e-wa)
(Do zobaczenia, pani Evo!)

Na „ty” czy na „pan/pani”?

Jak już wspominaliśmy w rozdziale 2., w kulturze włoskiej, podobnie jak w naszym kraju, istnieją dwa sposoby zwracania się do ludzi — formalny i nieformalny.

- ▶ Zasadniczo za pomocą formy grzecznościowej — **Lei** (lei) (pan/pani) — zwracamy się do osób bliżej nam nieznanymi: biznesmenów, urzędników czy osób wyższych rangą, takich jak przełożeni, nauczyciele, wykładowcy itp.

- » Gdy lepiej poznasz jakąś osobę, w zależności od charakteru relacji, możecie przejść na „ty” i zacząć posługiwać się formą **tu** (tu) (ty). Zaimek ten stosujemy także w odniesieniu do członków rodziny i dzieci. Także młodzi ludzie zwracają się do siebie w sposób nieformalny.

W odpowiedzi na pozdrowienie

Gdy ktoś we Włoszech zagadnie Cię, zapytując, jak się masz, możesz odpowiedzieć w jeden z kilku sposobów.

Pozdrowienie (język formalny) i odpowiedź

Buongiorno signora, come sta?

(*buon-dżor-no si-nio-ra ko-me sta*)

Dzień dobry, jak się pani miewa?

Benissimo, grazie, e Lei?

(*be-nis-si-mo gra-cje e lei*)

Świetnie, dziękuję, a pan/pani?

Pozdrowienie (język nieformalny) i odpowiedź

Ciao, Roberto, come stai?

(*cza-o ro-ber-to ko-me staj*)

Cześć, Roberto, jak się masz?

Bene, grazie.

(*be-ne gra-cje*)

Dobrze, dziękuję.

Kolejne typowe (raczej nieformalne) pozdrowienie i odpowiedź

Come va?

(*ko-me wa*)

Jak leci?

Non c'è male.

(*non cze ma-le*)

Nie jest źle.

Precyzowanie terminu kolejnego spotkania

Zasami przy pożegnaniu chcesz doprecyzować czas kolejnego spotkania. Poniższe zwroty są powszechnie używane przez Włochów i samodzielnie mogą stanowić formę pożegnania:

- ▶▶ **A presto!** (a *pre-sto*) (Do zobaczenia wkrótce!)
- ▶▶ **A dopo!** (a *do-po*) (Do zobaczenia!)
- ▶▶ **A domani!** (a *do-ma-ni*) (Do jutra!)
- ▶▶ **Ci vediamo!** (czy *we-dja-mo*) (Do zobaczenia!, dosł. widzimy się)

Zwrot **ci vediamo** możesz wykorzystać w różnych sytuacjach, na przykład:

- ▶▶ **Ci vediamo presto!** (czy *we-dja-mo pre-sto*) (Do zobaczenia wkrótce!)
- ▶▶ **Ci vediamo dopo!** (czy *we-dja-mo do-po*) (Na razie!)
- ▶▶ **Ci vediamo domani!** (czy *we-dja-mo do-ma-ni*) (Do zobaczenia jutro!)

Do tych podstawowych zwrotów możesz dodać, co tylko chcesz — dzień tygodnia, godzinę lub cokolwiek innego — aby precyzyjniej określić czas spotkania. Przykładowo możesz powiedzieć: **Ci vediamo lunedì alle cinque** (czy *we-dja-mo lu-ne-di al-le cin-kłe*) (Widzimy się w poniedziałek o piątej). W rozdziale 3. znajdziesz słownictwo związane z porami dnia i nazwy dni tygodnia.

Słówka do zapamiętania

buongiorno	buon- <i>dżor-no</i>	dzień dobry
ciao	(<i>cza-o</i>)	cześć
Come sta?	(<i>ko-me sta</i>)	Jak się pan/pani miewa?
bene	(<i>be-ne</i>)	dobrze
arrivederci	(<i>ar-ri-we-der-czi</i>)	do zobaczenia
ci vediamo	(czy <i>we-dja-mo</i>)	do zobaczenia
grazie	(<i>gra-cje</i>)	dziękuję

Pytanie o znajomość innych języków

Jeżeli znasz jakiś inny popularny język obcy, na przykład angielski, hiszpański, niemiecki czy francuski, prawdopodobnie pierwsze pytanie, które pojawia się na Twoich ustach podczas pierwszej rozmowy z obcokrajowcem, dotyczy jego znajomości tego właśnie języka. Aby zapytać rozmówcę, czy mówi w danym języku, musisz przyswoić sobie czasownik **parlare** (par-la-re) (mówić; rozmawiać). Jego odmianę podałyśmy w tabeli 4.1.

TABELA 4.1. Odmiana czasownika parlare

odmiana	wymowa	tłumaczenie
io parlo	<i>i-o par-lo</i>	ja mówię
tu parli	<i>tu par-li</i>	ty mówisz
Lei parla	<i>lei par-la</i>	pan/pani mówi
lui/lei parla	<i>lui/lei par-la</i>	on/ona mówi
noi parliamo	<i>noi par-lja-mo</i>	my mówimy
Voi/voi parlate	<i>voi par-la-te</i>	państwo mówią / wy mówicie
loro parlano	<i>lo-ro par-la-no</i>	oni/one mówią

Poniżej przedstawiamy przykłady zdań z czasownikiem **parlare**:

- ▶ **Parlo molto e volentieri!** (*par-lo mol-to e wo-len-tje-ri*) (Mówię dużo i chętnie!)
- ▶ **Parli con me?** (*par-li kon me*) (Mówisz do mnie?)
- ▶ **Parli inglese/polacco?** (*par-li in-gle-ze/po-lak-ko*) (Mówisz po angielsku / po polsku?)
- ▶ **Oggi parliamo di musica americana.** (*odż-dzi par-lja-mo di mu-zi-ka a-me-ri-ka-na*) (Dzisiaj porozmawiamy o muzyce amerykańskiej).
- ▶ **Parlano sempre di viaggi!** (*par-la-no sem-pre di wjadż-dzi*) (Ciągle rozmawiają o podróżach!)

Włosi mają takie miłe powiedzonko: **Parla come mangi!** (*par-la ko-me man-dzi*) (Mów tak, jak jesz!). Możesz zwrócić się tymi słowami do osoby, która wysławia się w bardzo wyszukany sposób, a przy tym z odrobiną arogancji. Powiedzonko to przypomina ludziom, aby mówili normalnie — po prostu tak, jak jedzą.

Słucham, proszę?

Gdy dopiero poznajemy jakiś język, nie zawsze rozumiemy wszystko, co się do nas mówi, i często musimy prosić o powtórzenie. W takich sytuacjach poniższe trzy zdania mogą okazać się bardzo przydatne:

- ▶▶ **Non ho capito.** (non o ka-pi-to) (Nie rozumiałem / nie rozumiałam).
- ▶▶ **Mi dispiace.** (mi di-spj-a-cze) (Przykro mi).
- ▶▶ **Che cosa?** (nieformalnie) (ke ko-za) (Co?)
- ▶▶ **Come scusa?** (nieformalnie) (ko-me sku-za) lub **Come scusi?** (formalnie) (ko-me sku-zi) (Słucham?)

WSKAZÓWKA

Jeżeli chcesz być bardzo uprzejmy, możesz połączyć te trzy zwroty: **Scusi! Mi dispiace, non ho capito.** (sku-zi mi di-spj-a-cze non o ka-pi-to) (Przepraszam! Przykro mi, nie rozumiałem / nie rozumiałam).

Zwrotami **scusa** (sku-za) i **scusi** (sku-zi) posługujemy się także w sytuacji, gdy chcemy kogoś przeprosić, na przykład gdy niechcąc na kogoś wpadniemy.

Zawieranie znajomości

Codziennie spotykasz ludzi — znanych Ci i nieznanym. Przedstawianie się lub pytanie o imię często stanowi początek dalszej znajomości. W języku włoskim forma, którą posługujesz się, zwracając się do rozmówcy, oraz to, czy zwracasz się do niego po imieniu, czy po nazwisku, zależą od stopnia Waszej zażyłości.

Przedstawianie się

Chiamarsi (kja-mar-si) (nazywać się) jest czasownikiem zwrotnym, którym posługujemy się podczas przedstawiania się oraz gdy pytamy inne osoby, jak się nazywają.

Aby uzyskać wyobrażenie o sposobie funkcjonowania tego czasownika w zdaniu, zapoznaj się z poniższymi przykładami:

- ▶▶ **Ciao, mi chiamo Eva.** (cza-o mi kja-mo e-wa) (Cześć, nazywam się Eva).
- ▶▶ **E tu, come ti chiami?** (e tu ko-me ti kja-mi) (A ty, jak się nazywasz?)
- ▶▶ **Lei si chiama?** (lei si kja-ma) (Jak się pan/pani nazywa?)

WSKAZÓWKA

Tak się składa, że również po włosku możesz przedstawić się, po prostu wypowiadając swoje imię: **Sono Pietro** (so-no pje-tro) (Jestem Pietro).

Młodzi ludzie pomijają ceremoniał i przedstawiają się sobie w sposób nieformalny, lecz nadal grzeczny — mniej więcej tak:

Ciao! Sono Giulio.

(cza-o so-no dżul-jo)

Cześć! Jestem Giulio.

E io sono Giulia, piacere.

(e i-o so-no dżu-lja pja-cze-re)

A ja jestem Giulia, miło mi.

Poniższy sposób przedstawiania się wykorzystywany jest wyłącznie w bardzo nieformalnych sytuacjach, na przykład na plaży czy w dyskotece.

Come ti chiami?

(ko-me ti kja-mi)

Jak się nazywasz?

Chiara. E tu?

(kja-ra e tu)

Chiara, a ty?

KULTURALIA

Zasadniczo to osoba starsza proponuje przejście na „ty”. Starsze pokolenie z reguły preferuje bardziej formalny sposób odnoszenia się do nowo poznanych osób. Zazwyczaj osoby starsze nie są tak skore do wdrażania nowinek obyczajowych. Jeżeli nie jesteś pewien, która forma zwracania się do rozmówcy jest bardziej stosowna, lepiej wybierz formę grzecznościową.

Przedstawianie innych osób

Z czasami musisz nie tylko przedstawić sam siebie, lecz także przedstawić kogoś przyjacielowi lub innym osobom. Zamieszczony poniżej słowniczek może okazać się pomocny podczas prezentacji. Więcej słówek znajdziesz dalej, w fragmencie „Mówienie o sobie i swojej rodzinie”. Za pomocą tych słów możesz określić relacje łączące Cię z osobą, którą przedstawiasz:

- ▶▶ **mio marito** (*mi-o ma-ri-to*) (mój mąż)
- ▶▶ **mia moglie** (*mi-a mo-lje*) (moja żona)
- ▶▶ **il mio amico** (*il mi-o a-mi-ko*) (mój przyjaciel)
- ▶▶ **la mia amica** (*la mi-a a-mi-ka*) (moja przyjaciółka)
- ▶▶ **il mio collega** (*il mi-o kol-le-ga*) (mój kolega)
- ▶▶ **la mia collega** (*la mi-a kol-le-ga*) (moja koleżanka)

Aby ułatwić Ci nieco życie, w tabeli 4.2 przedstawiamy odmianę czasownika **presentare** (*pre-zen-ta-re*) (przedstawiać). Zaimek, który umieszczasz przed czasownikiem, zależy od liczby osób, którym kogoś przedstawiasz, oraz od Waszych relacji: **ti** (ti) (tobie), **Le** (le) (panu/pani), **Vi/vi** (wi) (wam: formalny i nieformalny).

Zaimki przed czasownikiem w tabeli 4.2 podajemy tylko po to, aby łatwiej Ci było zapamiętać formy. W rozmowie zwykle się ich nie używa.

TABELA 4.2. Odmiana czasownika *presentare*

Odmiana	Wymowa	Tłumaczenie
io presento	<i>i-o pre-zen-to</i>	ja przedstawiam
tu presenti	<i>tu pre-zen-ti</i>	ty przedstawiasz
Lei presenta	<i>lei pre-zen-ta</i>	pan/pani przedstawia
lui/lei presenta	<i>lui/lei pre-zen-ta</i>	on/ona przedstawia
noi presentiamo	<i>noi pre-zen-tja-mo</i>	my przedstawiamy
Voi/voi presentate	<i>voi pre-zen-ta-te</i>	państwo przedstawiają / wy przedstawiacie
loro presentano	<i>lo-ro pre-zen-ta-no</i>	oni/one przedstawiają

Słówka do zapamiętania

<i>conoscere</i>	(<i>ko-no-sze-re</i>)	poznać
<i>presentare</i>	(<i>pre-zen-ta-re</i>)	przedstawiać
<i>mi chiamo</i>	(<i>mi kja-mo</i>)	nazywam się
<i>piacere</i>	(<i>pja-cze-re</i>)	miło mi cię/pana/panią poznać

Zawieranie znajomości

Przedstawienie się to pierwszy krok do zadzierzgnięcia znajomości. Jeżeli czujesz do kogoś sympatię i masz ochotę na dłuższą pogawędkę, zapewne zainteresuje Cię ta część rozdziału. Poniżej przedstawiamy różne tematy, które być może zechcesz poruszyć, aby lepiej poznać rozmówcę.

Rozmowy o pochodzeniu

Poznanie osób z innych krajów i innej narodowości może być bardzo interesujące. Warto zapamiętać dwa często zadawane pytania w formie grzecznościowej przytoczone poniżej:

» **Da dove viene?** (da do-we wie-ne) (Skąd pan/pani pochodzi?)

» **Di dov'è?** (di do-we) (Skąd pan/pani jest?)

Odpowiedzi brzmią odpowiednio:

» **Vengo da...** (wen-go da) (Pochodzę z...).

» **Sono di...** (so-no di) (Jestem z...).

Zdania te możesz potraktować jako swego rodzaju szablon, w który wpisujesz nazwy kontynentów, państw, miast i innych miejsc.

W tabeli 4.3 podajemy kilka nazw państw.

TABELA 4.3. Kraje

Kraj	Wymowa	Tłumaczenie
Brasile	bra-zi-le	Brazylia
Canada	ka-na-da	Kanada
Cina	czy-na	Chiny
Francia	fran-cza	Francja
Germania	dżer-ma-nia	Niemcy
Giappone	dżap-po-ne	Japonia
Inghilterra	in-gil-ter-ra	Anglia
Irlanda	ir-lan-da	Irlandia
Italia	i-ta-lja	Włochy
Marocco	ma-rok-ko	Maroko

TABELA 4.3. Kraje — ciąg dalszy

Kraj	Wymowa	Tłumaczenie
Polonia	po-lo-nia	Polonia
Portogallo	por-to-gal-lo	Portugalia
Russia	rus-sja	Rosja
Spagna	spa-nia	Hiszpania
Stati Uniti	sta-ti u-ni-ti	Stany Zjednoczone
Svezia	zwe-cja	Szwecja
Svizzera	zwic-ce-ra	Szwajcaria

TAJNIKI
GRAMATYKI

Niektóre rzeczowniki stanowiące nazwy krajów są rodzaju żeńskiego (kończą się na *-a*), a inne męskiego (kończą się na *-e*, *-a* i *-o*). Kanada stanowi wyjątek: w języku włoskim ma rodzaj męski, lecz kończy się na *-a*. Stany Zjednoczone przyjmują rodzajnik w liczbie mnogiej, ponieważ — jak sama nazwa głosi — składają się z wielu stanów.

Gdy chcesz zapytać kogoś o narodowość, możesz powiedzieć po prostu:

- ▶▶ **È americano?** (e a-me-ri-ka-no) (Jest pan Amerykaninem?)
- ▶▶ **No, sono canadese.** (no so-no ka-na-de-ze) (Nie, jestem Kanadyjczykiem).

Niektóre przymiotniki wskazujące na narodowość kończą się na *-e*: to forma zarówno żeńska, jak i męska. W tabeli 4.4 znajdziesz kilka przykładów takich przymiotników.

TABELA 4.4. Nazwy narodowości wspólne dla rodzaju męskiego i żeńskiego

Narodowość	Wymowa	Tłumaczenie
canadese	ka-na-de-ze	Kanadyjczyk/Kanadyjka
cinese	czy-ne-ze	Chińczyk/Chinka
francese	fran-cze-ze	Francuz/Francuzka
giapponese	dżap-po-ne-ze	Japończyk/Japonka
inglese	in-gle-ze	Anglik/Angielka
irlandese	ir-lan-de-ze	Irlandczyk/Irlandka
portoghese	por-to-ge-ze	Portugalczyk/Portugalka
svedese	zwe-de-ze	Szwed/Szwedka

W pozostałych przypadkach nazwy narodowości mają odrębne formy dla rodzaju męskiego, żeńskiego i liczby mnogiej obydwu rodzajów, co pokazują przykłady zawarte w tabeli 4.5.

TABELA 4.5. Nazwy narodowości odrębne dla rodzaju męskiego i żeńskiego

Narodowość/kraj	Wymowa	Tłumaczenie
americana/o/e/i	a-me-ri-ka-na/no/ne/ni	Amerykanka/Amerykanin/ Amerykanki/Amerykanie
brasiliana/o/e/i	bra-zi-lja-na/no/ne/ni	Brazylijka/Brazylijczyk/Brazylijki/ Brazylijczycy
italiana/o/e/i	i-ta-lja-na/no/ne/ni	Włoszka/Włoch/Włoszki/Włosi
marocchina/o/e/i	ma-rok-ki-na/no/ne/ni	Marokanka/Marokańczyk/Marokanki/ Marokańczycy
polacca/o/he/hi	po-lak-ka/ko/ke/ki	Polka/Polak/Polki/Polacy
rusa/o/e/i	rus-sa/so/se/si	Rosjanka/Rosjanin/Rosjanki/Rosjanie
spagnola/o/e/i	spa-nio-la/lo/le/li	Hiszpanka/Hiszpan/Hiszpanki/ Hiszpanie
svizzera/o/e/i	zwic-ce-ra/ro/re/ri	Szwajcarka/Szwajcar/Szwajcarki/ Szwajcarzy
tedesca/o/e/i	te-de-ska/ko/ke/ki	Niemka/Niemiec/Niemki/Niemcy

Podobnie jak w języku polskim, w języku włoskim zazwyczaj możemy pominąć zaimek osobowy. Posługujemy się nim wyłącznie wtedy, gdy podmiot nie jest dostatecznie sprecyzowany lub gdy chcemy podkreślić jakiś fakt, na przykład: **Loro sono polacchi, ma io sono italiano** (*lo-ro so-no po-lak-ki ma i-o so-no i-ta-lja-no*) (Oni są Polakami, lecz ja jestem Włochem).

W tabeli 4.6 przedstawiamy odmianę czasownika **venire** (*we-ni-re*) (przychodzić; przyjeżdżać), który przydaje się, gdy chcemy powiedzieć, skąd jesteśmy, lub zamierzamy spytać rozmówcę o pochodzenie. W takim przypadku właściwa jest kombinacja czasownika **venire** z przyimkiem **da** (*da*) (*z*), jak w zdaniu: **Vengo dalla Francia** (*wen-go dal-la fran-cza*) (Pochodzę z Francji).

Przyimek **da** (*da*) przyjmuje różne formy w zależności od rodzaju i liczby rzeczownika, który po nim następuje. Formę przyimka tworzymy, łącząc go z rodzajnikiem określonym (**la**, **il**, **gli**) w następujący sposób:

TABELA 4.6. Odmiana czasownika *venire*

Odmiana	Wymowa	Tłumaczenie
io vengo	<i>i-o wen-go</i>	ja przychodzę
tu vieni	tu <i>wje-ni</i>	ty przychodzisz
Lei viene	lei <i>wje-ne</i>	pan/pani przychodzi
lui/lei viene	lui/lei <i>wje-ne</i>	on/ona przychodzi
noi veniamo	noi <i>we-nja-mo</i>	my przychodzimy
Voi/voi venite	voi <i>we-ni-te</i>	państwo przychodzą / wy przychodzicie
loro vengono	<i>lo-ro wen-go-no</i>	oni/one przychodzą

da + la = dalla

da + il = dal

da + gli = dagli

Zastanawiasz się, kiedy jakiego rodzajnika użyć? Spójrz:

- ▶▶ **la** z rzeczownikiem rodzaju żeńskiego w liczbie pojedynczej;
- ▶▶ **le** z rzeczownikiem rodzaju żeńskiego w liczbie mnogiej;
- ▶▶ **il** z rzeczownikiem rodzaju męskiego w liczbie pojedynczej;
- ▶▶ **gli** z rzeczownikiem rodzaju męskiego w liczbie mnogiej.

Poniższe przykłady pozwolą Ci przećwiczyć tę konstrukcję:

- ▶▶ **Vengo dal Giappone.** (*wen-go dal dżap-po-ne*) (Pochodzę z Japonii).
- ▶▶ **Vieni dalla Svizzera.** (*wje-ni dal-la zwic-ce-ra*) (Pochodzisz ze Szwajcarii).
- ▶▶ **Viene dalla Francia.** (*wje-ne dal-la fran-cza*) (Pochodzi z Francji).
- ▶▶ **Veniamo dall'Italia.** (*we-nja-mo dal-li-ta-lja*) (Pochodzimy z Włoch).
- ▶▶ **Veniamo dagli Stati Uniti.** (*we-nja-mo da-li sta-ti u-ni-ti*) (Pochodzimy ze Stanów Zjednoczonych).
- ▶▶ **Veniamo dal Canada.** (*we-nja-mo dal ka-na-da*) (Pochodzimy z Kanady).
- ▶▶ **Venite dalla Russia.** (*we-ni-te dal-la rus-sja*) (Pochodzicie z Rosji).
- ▶▶ **Vengono dalla Spagna.** (*wen-go-no dal-la spa-nia*) (Pochodzą z Hiszpanii).

Poniżej przedstawiamy kilka innych często zadawanych pytań, którymi możesz się posłużyć, aby zagaic rozmowę:

- ▶▶ **Sei di qui?** (sei di kłi) (Jesteś stąd?)
- ▶▶ **Dove vivi?** (do-we wi-wi) (Gdzie mieszkasz?)
- ▶▶ **Dove sei nato?** (do-we sei na-to) (Gdzie się urodziłeś?)
- ▶▶ **È la prima volta che vieni qui?** (e la pri-ma wol-ta ke wje-ni kłi) (Jesteś tu po raz pierwszy?)
- ▶▶ **Sei qui in vacanza?** (sei kłi in wa-kan-ca) (Jesteś tu na wakacjach?)
- ▶▶ **Quanto rimani?** (klan-to ri-ma-ni) (Jak długo zostajesz?)

Być, pozostawać, przebywać: opisywanie rzeczywistości za pomocą czasowników essere i stare

Essere (es-se-re) (być) to najważniejszy czasownik w języku włoskim. Używa się go częściej niż innych; jest on także niezbędny podczas poznawania nowych osób, pozdrawiania ich i prowadzenia najprostszych nawet rozmów. W tabeli 4.7 przedstawiamy odmianę tego czasownika.

TABELA 4.7. Odmiana czasownika essere

Odmiana	Wymowa	Tłumaczenie
io sono	i-o so-no	ja jestem
tu sei	tu sei	ty jesteś
Lei è	lei e	pan/pani jest
lui/lei è	lui/lei e	on/ona jest
noi siamo	noi sja-mo	my jesteśmy
Voi/voi siete	woi sje-te	państwo są / wy jesteście
loro sono	lo-ro so-no	oni/one są

Poniższe przykłady pokazują, w jaki sposób posługiwać się czasownikiem **essere**:

- ▶▶ **Sei americana?** (sei a-me-ri-ka-na) (Jesteś Amerykanką?)
No, sono australiana. (no so-no au-stra-lja-na) (Nie, jestem Australijką).

- ▶ **Com'è Paola?** (ko-me pa-o-la) (Jaka jest Paola?)
È un po' arrogante. (e un po ar-ro-gan-te) (Jest trochę arogancka).
- ▶ **Siete qui in vacanza?** (sje-te kii in wa-kan-ca) (Jesteście tu na wakacjach?)
No, siamo qui per studiare l'italiano. (no sja-mo kii per stu-dja-re li-ta-lja-no) (Nie, jesteśmy tu, aby uczyć się włoskiego).
- ▶ **Dove sono Elena e Sara?** (do-we so-no e-le-na e sa-ra) (Gdzie są Elena i Sara?)
Sono in biblioteca. (so-no in bi-bljo-te-ka) (Są w bibliotece).

Mniej więcej to samo znaczy także czasownik **stare** (sta-re) (być; pozostawać; przebywać). Czasownik **stare** odnosi się raczej do bieżącego stanu rzeczy aniżeli do jakiejś nieziennej okoliczności. Czasownikiem **stare** posługujemy się także, mówiąc o samopoczuciu: **Stai bene?** (staj be-ne) znaczy „Dobrze się czujesz?”, a **Maria sta male** (ma-ri-a sta ma-le) znaczy „Maria nie czuje się dobrze”.

W tabeli 4.8 przedstawiamy odmianę czasownika **stare**.

TABELA 4.8. Odmiana czasownika **stare**

Odmiana	Wymowa	Tłumaczenie
io sto	<i>i-o sto</i>	ja pozostaję
tu stai	tu staj	ty pozostajesz
Lei sta	lei sta	pan/pani pozostaje
lui/lei sta	lui/lei sta	on/ona pozostaje
noi stiamo	noi <i>stja</i> -mo	my pozostajemy
Voi/voi state	voi <i>sta</i> -te	państwo pozostają / wy pozostajecie
loro stanno	<i>lo-ro stan</i> -no	oni/one pozostają

Poniższe przykłady pokazują, jak posługiwać się czasownikiem **stare**:

- ▶ **In che albergo stai?** (in ke al-ber-go staj) (W którym hotelu przebywasz?)
- ▶ **State un po' con me?** (sta-te un po kon me) (Pobędziecie ze mną przez chwilę?)
- ▶ **Non sto bene.** (non sto be-ne) (Nie czuję się dobrze).
- ▶ **Oggi stiamo a casa!** (odż-dzi *stja*-mo a ka-za) (Zostańmy dzisiaj w domu!)
- ▶ **Daniela sta a dieta.** (da-nie-la sta a *dje*-ta) (Daniela jest na diecie).

Mówienie o sobie i swojej rodzinie

Rozmowy towarzyskie często koncentrują się wokół rodziny. Jest to okazja, aby opowiedzieć nieco o sobie i swoim domu oraz dowiedzieć się czegoś na temat rodziny i domu innych osób.

W tabeli 4.9 prezentujemy nazwy członków rodziny.

TABELA 4.9. Członkowie rodziny

Włoski	Wymowa	Tłumaczenie
madre	ma-dre	matka
padre	pa-dre	ojciec
sorella	so-rel-la	siostra
fratello	fra-tel-lo	brat
figlia	fi-lja	córka
figlio	fi-ljo	syn
figli	fi-lji	dzieci
nonna	non-na	babcia
nonno	non-no	dziadek
nipote	ni-po-te	wnuk, wnuczka
nipoti	ni-po-ti	wnuki
zia	dzi-a	ciocia
zio	dzi-o	wujek
cugina	ku-dzi-na	kuzynka
cugino	ku-dzi-no	kuzyn
cognata	ko-nia-ta	bratowa, szwagierka
cognato	ko-nia-to	szwagier
nuora	nuo-ra	synowa
genero	dze-ne-ro	zięć

W języku włoskim nie istnieje żaden neutralny termin określający braci i siostry, taki jak słowo **rodzeństwo** w języku polskim. W takiej sytuacji trzeba powiedzieć **sorelle e fratelli** (so-rel-le e fra-tel-li) (siostry i bracia). Jednak aby uniknąć tego długiego wyrażenia, Włosi często redukują go do **fratelli**, mając na myśli rodzeństwo obu płci.

W codziennej rozmowie zwykle opowiadasz o członkach swojej rodziny. Z pewnością przydadzą się w tym celu zaimki dzierżawcze **mio/mia** (mi-o/mi-a) (mój/moja), jak w następującym przykładzie:

- » **mio fratello** (*mi-o fra-tel-lo*) (mój brat)
- » **mia madre** (*mi-a ma-dre*) (moja matka)

Słówka do zapamiętania

sposata	(spo-za-ta)	mężatka
divorziata	(di-wor-cja-ta)	rozwidziona
vedova [ż]	(we-do-wa)	wdowa
mio marito [m]	(mi-o ma-ri-to)	mój mąż
mia moglie [ż]	(mi-a mo-lje)	moja żona
mio ragazzo [m]	(mi-o ra-gac-co)	mój chłopak
mia ragazza [ż]	(mi-a ra-gac-ca)	moja dziewczyna

Rozmowy o pogodzie

Gdy znajdujesz się w kłopotliwej sytuacji podczas rozmowy, ponieważ nie wiesz, co powiedzieć, zawsze możesz porozmawiać o **il tempo** (il tem-po) (pogodzie). Skoro temat pogody jest tak istotny, musisz uzbroić się w niezbędne słownictwo. W tabeli 4.10 znajdziesz często używane słówka związane z meteorologią.

TABELA 4.10. Słownictwo określające pogodę

Włoski	Wymowa	Tłumaczenie
il clima [m]	il kli-ma	klimat
mite	mi-te	umiarkowany, łagodny
la temperatura	la tem-pe-ra-tu-ra	temperatura
freddo	fred-do	zimno
caldo	kal-do	ciepło
temperato	tem-pe-ra-to	umiarkowany
umido	u-mi-do	wilgotny
coperto	ko-per-to	zachmurzony
la nebbia	la neb-bia	mgła
tempo incerto	tem-po in-czer-to	niepewna pogoda
piove	pjo-we	pada deszcz

Jeżeli podczas rozmowy o pogodzie posłużysz się poniższymi idiomami, będziesz mówił jak rodowity Włoch.

- ▶▶ **Fa un caldo terribile!** (fa un *kal*-do ter-ri-bi-le) (Jest strasznie gorąco!)
- ▶▶ **Oggi il sole spacca le pietre!** (odż-dzi il so-le *spak*-ka le *pie*-tre) (Dzisiaj słońce kruszy kamienie!)
- ▶▶ **Fa un freddo cane!** (fa un *fred*-do ka-ne) (Jest strasznie zimno! / Zimno jak w psiarni!)
- ▶▶ **Fa un freddo / un caldo da morire!** (fa un *fred*-do / un *kal*-do da mo-ri-re) (Jest śmiertelnie zimno/gorąco).

WSKAZÓWKI

Da morire (da mo-ri-re) (śmiertelnie) to typowe wyrażenie, którym posługują się Włosi, gdy chcą coś zaakcentować. Możesz stosować je w różnego typu sytuacjach, na przykład: **sono stanco da morire** (so-no stan-ko da mo-ri-re) (jestem śmiertelnie zmęczony) albo **ho una sete da morire** (o u-na se-te da mo-ri-re) (umieram z pragnienia).

KULTURALIA

Piove sul bagnato (pjo-we sul ba-nia-to) (dosł. pada na mokre) to idiom, którym posługują się Włosi, gdy coś dobrego lub złego przytrafia się osobie, która tak naprawdę tego nie potrzebuje lub na to nie zasługuje. Gdy na przykład milioner wygra na loterii, będziesz mógł powiedzieć **piove sul bagnato**, aby wskazać na towarzyszące Ci wewnętrzne przeświadczenie, że to Ty powinieneś wygrać, a nie on. Możesz w ten sposób również wyrazić współczucie dla kogoś, komu przytrafiło się coś złego, wtedy polskim odpowiednikiem będzie powiedzenie: „biednemu zawsze wiatr w oczy wieje” lub „nieszczęścia chodzą parami”.

KULTURALIA

KWESTIA PODARUNKÓW

We Włoszech panuje powszechny zwyczaj przynoszenia przez osoby zaproszone na kolację **il dolce** (il *dol*-cze) (słodczy) jako drobnego подарunku. Wśród przynoszonych słodkości znaleźć się może **una torta** (u-na tor-ta) (ciasto), **gelati** (dże-la-ti) (lody) lub coś z **una pasticceria** (u-na pa-sti-cze-ri-a) (cukierni). Równie na miejscu są **fiori** (fjo-ri) (kwiaty) lub **una bottiglia di vino** (u-na bot-ti-lja di wi-no) (butelka wina).

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA

Helion SA

Przydatne zwroty i wyrażenia

Zakupy. Składanie zamówienia w restauracji. Pogawędki o pogodzie. Rozmowy o rodzinie. Radzenie sobie z nagłymi wypadkami. Czy podróżujesz, czy jesteś studentem, ta poręczna książeczka sprawi, że codzienna komunikacja po włosku będzie dla Ciebie łatwa i przyjemna!

W książce:

- Jak zapytać o drogę, zrobić zakupy, złożyć zamówienie w restauracji
- Jak rozmawiać o rodzinie i pracy
- Jak dyskutować o sporcie i pogodzie
- Jak radzić sobie z problemami i nagłymi wypadkami

Francesca Romana Onofri

jest nauczycielką i tłumaczką włoskiego.

Karen Möller

jest doświadczonym nauczycielem języków i autorką.

dla
bystrzaków

Zamówienia telefoniczne:

0 801 339900

0 601 339900

septem
septem.pl

Sprawdź najnowsze promocje:
• <http://dlabystrzakow.pl/promocje>
Książki najchętniej czytane:
• <http://dlabystrzakow.pl/bestsellery>
Zamów informacje o nowościach:
• <http://dlabystrzakow.pl/nowosci>

Hellon SA
ul. Kościuszkę 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: radcy@dlabystrzakow.pl
<http://dlabystrzakow.pl>

Cena 19,90 zł

ISBN 978-83-283-3343-7

9 788328 333437